

Sygn. akt V KS 9/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie oskarżonego **M. K.**
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 21 maja 2019 r.,
skargi obrońcy oskarżonego
na wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 27 listopada 2018 r., sygn. akt IV Ka [...],
uchylającego częściowo wyrok Sądu Rejonowego w S.
z dnia 16 lutego 2018 r., sygn. akt IV K [...],

- 1. uchyla punkt I zaskarżonego wyroku i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym,**
- 2. zwraca oskarżonemu uiszczoną opłatę od skargi w kwocie 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 16 lutego 2018 r., sygn. IV K [...], uniewinnił M. K. od zarzutu popełnienia dwóch czynów z art. 212 § 2 k.k.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego. Po jej rozpoznaniu Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 27 listopada 2018 r., sygn. akt IV Ka [...], uchylił rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w zakresie pierwszego z zarzucanych oskarżonemu czynów (zarzut dotyczył tego, że za pośrednictwem środków masowego przekazu, oskarżony dokonać miał zniesławienia S. M. przez to, że w gazecie „[...]” z dnia 21 kwietnia 2015r., zarówno w wydaniu papierowym, jak i internetowym, umieszczono informację o tym, że oskarżony M. K. pomówił adwokata S. M. o skrajne naruszenie etyki zawodowej adwokata i działanie na szkodę spółki „M.” z siedzibą w D., w której M. K. był i jest prokurentem, jak również o to, iż adw. S. M. działał na szkodę swoich klientów, to jest o czyn z art. 212 § 2 k.k.). W tej części Sąd Okręgowy sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego zarzucając naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., poprzez wydanie wyroku uchylającego w zakresie pierwszego z zarzucanych oskarżonemu czynów i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, podczas gdy w myśl tego przepisu nie było konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, a jedynie potrzeba powtórzenia lub uzupełnienia niektórych tylko dowodów w postaci przesłuchania jednego świadka i ponowna ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Stawiając powyższy zarzut, obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w S. w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Przed wszystkim trzeba zauważyć, że jako powód wydania przez Sąd Okręgowy rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym wskazano konieczność „przeprowadzenia czynności dowodowych”, a konkretnie przesłuchania świadka

M. D., jednocześnie zaznaczając, że „odnośnie pozostałych dowodów Sąd Rejonowy będzie uprawniony do korzystania w szerokim zakresie z możliwości opisanych w art. 442 § 2 k.p.k.” (s. 6 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Już z tego fragmentu uzasadnienia wynika jasno, że Sąd Okręgowy nie dostrzegł w sprawie potrzeby ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, co zgodnie z treścią art. 437 § 2 k.p.k. może uzasadniać wydanie wyroku kasatoryjnego. Brak postępowania dowodowego polegający na konieczności przesłuchania jednego świadka oraz oceny tego dowodu w kontekście całokształtu materiału dowodowego, mógł być bowiem usunięty poprzez stosowne działanie Sądu odwoławczego, bez konieczności przeprowadzenia przewodu sądowego w całości. W niniejszej sprawie obowiązkiem Sądu Okręgowego było uzupełnienie materiału dowodowego, a następnie dokonanie jego oceny i ustalenie stanu faktycznego, a na jego podstawie podjęcie stosownego rozstrzygnięcia. Co ważne, dopiero po stwierdzeniu, że tak uzupełniony i oceniony materiał dowodowy prowadzi do ustalenia sprawstwa oskarżonego, mogłaby się pojawić inna przeszkoda do wydania wyroku skazującego, mianowicie treść art. 454 § 1 k.p.k., co zmuszałoby do wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego. Warto jednak zauważyć, że błędem byłoby antycypowanie pojawiania się przeszkody w postaci reguły *ne peius* w sytuacji, gdy materiał dowodowy wymaga uzupełnienia i ponownej, kompleksowej oceny.

Konkludując, w ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie było konieczności powtórzenia przewodu sądowego w całości, skutkiem czego rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego o uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego i przekazaniu do ponownego rozpoznania naruszało normę art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. W takim stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie punktu I i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w tej części do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W jego toku Sąd Okręgowy dokona niezbędnego – jego zdaniem – uzupełnienia materiału dowodowego, jego oceny i ustali fakty niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy, a następnie podejmie stosowną decyzję procesową w zgodzie z art. 437 k.p.k.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.